
**PROJEV NÁČELNÍKA GENERÁLNÍHO ŠTÁBU
GENERÁL-PLUKOVNÍKA VÁCLAVA KRATOCHVÍLA
K ABSOLVENTŮM VOJENSKÉ AKADEMIE KLEMENTA GOTTWALDA
A AKADEMICKÉHO ZDOKONALOVACÍHO KURSU
VYŠŠÍCH VELITELŮ DNE 18. ZÁŘÍ 1953**

Soudruhu ministře, soudruzi generálové a důstojníci!

Posluchači třetích ročníků vševojskové a týlové fakulty Vojenské akademie Klementa Gottwalda a Akademického zdokonalovacího kursu vyšších velitelů končí dnes po vykonaných státních zkouškách své vysokoškolské vojenské studium. Po ukončení theoretického školení opouštějí Vojenskou akademii, aby se zařadili mezi pracovníky různých štábů a mezi velitele jednotek naší armády.

Při této, pro vás tak slavnostní příležitosti, se obracím k vám, soudruzi důstojníci — absolventi Vojenské akademie a Akademického zdokonalovacího kursu. Při ukončení studia na Vojenské akademii Klementa Gottwalda a při obdržení diplomu a čestného odznaku o ukončení tohoto studia prožíváte událost, která zůstane ve vašem služebním životě trvale významnou událostí. Absolvování Vojenské akademie je v průběhu vaší vojenské služby mezníkem, který určuje vaši další práci na základě schopností a způsobilostí, které jste při svém studiu prokázali. Po ukončení vysokoškolského theoretického školení vstoupíte do praktického života, abyste provedli jiné zkoušky — to znamená — abyste dokázali, jak dovedete získané theoretické vědomosti uplatňovat na svých pracovištích v různých štábech a na velitelských místech.

V historii Vojenské akademie po osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou je III. ročník Vojenské akademie prvním ročníkem absolventů, kteří prošli plným tříletým školením. Potřeba nových kádrů ve štábech a na velitelských místech, které svou politickou i odbornou hodnotou zaručují úspěšné budování naší armády tak, aby byla spolehlivou záštitou naší lidově demokratické vlasti a socialistických vymožeností, však vedla k tomu, že mnozí z vás byli povoláni přímo do druhého ročníku akademie. To vyžadovalo nejen od vás, ale též od vašich profesorů mimořádného úsilí ke splnění učebních cílů a programů.

Závěry komisí při státních zkouškách, které jste právě absolvovali, dokazují, že jste daného času pro studium dobře využívali a že jste stanovenou látku bezpečně zvládli. Rád konstatuji, že váš celkový prospěch jak z taktiky vševojskové, druhů vojsk a týlu, tak i z politických věd je v průměru dobrý. Vědomosti, které jste získali studiem na Vojenské akademii za pomoci svých profesorů, jsou však jen základem pro vaši budoucí praktickou práci. Je nutno, abyste na tomto základě stavěli dále, abyste své odborné vojenské i politické vzdělání prohlubovali a rozvíjeli dalším studiem a sebevzděláním.

Při zkouškách jste prokázali, že své dobré theoretické vědomosti nedovedete ještě dobře aplikovat na praktických příkladech. A vás po

odchodu z akademie očekává v převážné většině výhradně praktická štábní a velitelská služba. Bude tedy nutno, abyste se ve své příští službě usilovně učili užívat svých vědomostí v praxi, neboť znalost teorie bez umění užívat svých vědomostí v praxi je pro vojáka a zejména pro velitele a štábního důstojníka bezcenná. Po absolvování akademie vám tedy nastává nové učení — nová škola, škola praktického vedení a praktické štábní služby.

Jaké budou hlavní úkoly ve vaší další práci?

Naše armáda je tvrdým a pevným nástrojem naší dělnické třídy, je silná proto, že je vysoce morálně a politicky vyspělá, vyzbrojená skvělou bojovou technikou a výtečně bojově připravena. Pevnost obrany naší vlasti spočívá v tom, že k její obraně jsou pohotově noví lidé, jejichž srdce planou láskou k naší krásné vlasti, lidé nadšení pro věc budování socialismu a štěstí v naší zemi a pro věc míru. Vy, soudruzi důstojníci, budete po absolvování Vojenské akademie ustanoveni na důležité velitelské i štábní funkce v naší armádě. Diplom o absolvování Vojenské akademie a odznak, který jste dostali, vás bude označovat jako vojáky, kteří dostali průpravu na vysoké vojenské škole pro zvlášť důležitou a odpovědnou práci. Absolvováním Vojenské akademie Klementa Gottwalda na sebe berete závazek, že důvěru našeho lidu, naší dělnické třídy, naší slavné komunistické strany a vlády a vrchního velitele čs. branné moci soudruha presidenta Zápotockého nikdy nezklamete, že jim zůstanete vždy a za všech okolností věrni a že svou službu budete vykonávat s vynaložením všech sil, všech svých schopností a vůle, bez ohledu na čas a osobní pohodlí.

Naše armáda, jako bojový nástroj dělnické třídy a záštita míru, potřebuje tvrdé vojáky, cele oddané svému povolání a hluboce přesvědčené o správnosti cesty, po které jdou naše národy pod vedením Komunistické strany Československa a soudruha Zápotockého vpřed k socialismu. Vy, soudruzi, jako budoucí velitelé a důstojníci štábů, musíte být vzorem vojáků, jaké chce mít naše dělnická třída. Byli jste pečlivě vybráni pro školení na Vojenské akademii v předpokladu, že splníte všechny požadavky naší dělnické třídy a požadavky armády.

Dnešní doba se vyznačuje určitým uvolněním mezinárodního napětí v důsledku toho, že národům tábora míru a masám pracujícího lidu v kapitalistických státech pod vedením SSSR se podařilo dosáhnout příměří ve válce v Koreji. To však neznamená, že můžeme polevit ve své bdělosti a ostražitosti při ochraně budování socialismu a všech jeho vymožeností v naší vlasti. Odesílání nových amerických vojenských jednotek i jednotek vasalů Ameriky do Koreje svědčí o tom, že západní kapitalisté se nevzdali svých zákeřných snah proti dosažení míru. Rovněž výsledky teroristických voleb v západním Německu svědčí o tom, že kapitalističtí váleční štváči — bez ohledu na důrazné volání nejširších mas pracujícího lidu západního i východního Německa po sjednocení země — trvají na jejím rozdělení, aby si udrželi základnu západního Německa jako východiště útoku proti SSSR a zemím lidové demokracie. Sjednocení mírumilovného, demokratického, svobodného Německa, zbaveného vlivu západokapitalistických válečných štváčů podle návrhu vlády SSSR, je výsledkem násilných a bezprávných voleb v západním Německu vážně ohroženo. Proto je nutno trvale udržovat na vysokém stupni bdělosti a ostražitosti proti všem škůdcům ve výstavbě socialismu a míru. Proto je také nutno bedlivě prověřovat hodnotu lidí, kteří stojí na odpovědných a vedoucích místech. Vy, soudruzi, jako budoucí důstojníci

štábů a velitelé, budete na velmi odpovědných místech a proto vaše práce a celá hodnota bude také přísně posuzována.

Buďte si vědomi jednoho, souduruzi: patří již nenávratně minulosti doba, kdy důstojník t. zv. generálního štábu předmnichovské čs. armády — jako její privilegovaný příslušník, se vyznačoval tím, že kromě zvláštních výlozek na límci a odznaku na blůze měl zvláštní povýšené chování a zkrácenou pracovní dobu. Dnešní doba vysokého pracovního tempa při budování naší armády žádá obětavou a vysoce kvalitní práci. Při usilovném budování naší armády — zejména od převzetí funkce ministra národní obrany soudruhem generálem armády Čepíčkou 26. 4. 1950 — jsou úkoly zmnohonásobeny. Každý jednotlivec — a zejména na velitelských a štábních místech — má velký význam. Spolehliví a schopní důstojníci jsou vyzvedáni na odpovědnější a vyšší místa. Darmošlap — příživník v armádě, stejně jako v občanském životě, nemá místa.

Dnes, kdy vstupujete do praktického života ve štábech a na velitelských, si znovu uvědomte význam a funkci štábu na všech stupních velitelství. Uvědomte si také, jaké vlastnosti má mít důstojník štábu. Stejně jako zmizel v naší armádě pověstný typ t. zv. „důstojníka generálního štábu“ předmnichovské republiky, zmizelo i tehdejší pojetí funkce štábu. Definitivně a navždycky jsme zavrhlí toto bývalé rakousko-francouzsko-německé pojetí významu a funkce štábů, kdy velitel rozhodoval o bojových akcích a operacích podle své intuice, kdy každá operace byla věcí rizika či válečného štěstí. Jak známo, tato Klausewitzova válečná filosofie, kterou tradovali i Hitlerovi poražení generálové, je dnes dychtivě přejímána vojevůdci Walstreetu.

Naše nové pojetí významu a funkce štábu je pojetím sovětským, vy-pěstovaným bohatými zkušenostmi slavné Sovětské armády, počínaje občanskou válkou proti interventům, válkou s Finskem, fašistickým Německem a Japonskem.

Podle tohoto pojetí je štáb organizačním, řídicím a kontrolním orgánem velitele — je jeho hlavním pomocníkem. Bez dobrého štábu by velitel nemohl velet podřízeným vojskům bohatě vybaveným různou technikou. Při dnešním způsobu vedení boje a operace, kdy se situace na bojišti vlivem množství techniky rychle mění, je potřebí rychlých, přesných a pevných rozhodnutí. Štáb musí být proto naprosto sladěným orgánem velitele, který organizuje a zajišťuje nepřetržité velení jednotkám a nese za to plnou odpovědnost.

Štáb pod řízením náčelníka štábu organizuje a plánuje každou bojovou akci a operaci. Přípravuje podklady pro rozhodnutí velitele tím, že organizuje průzkum a zajištění, shromažďuje, studuje a zpracovává zprávy o nepříteli, o vlastních jednotkách a o terénu v prostoru činnosti podřízených jednotek i u sousedů. Zabezpečuje a organizuje nepřetržitou součinnost nejen se sousedy, ale též mezi vlastními jednotkami, mezi různými druhy vojsk, mezi štáby, a to jak s nadřízeným štábem, tak i se štáby podřízených jednotek, se štáby druhů vojsk a se štáby sousedů. Štáb organizuje spojení a velení. Vydává přípravné rozkazy, zpracovává rozhodnutí velitele v bojový nebo operační rozkaz, doručuje ho vykonavatelům a kontroluje přesné a včasné jeho plnění. Hlásí vlastní situaci nadřízenému štábu, informuje podřízené štáby a sousedy. Organizuje službu týlu a řídí jeho práci. Vede evidenci osob, koní, dopravních prostředků a všech druhů materiálu a stará se o je-

jich včasné doplňování. Štáb vlastní jednotky řídí činnost štábů podřízených jednotek.

Štáb musí být vzorem organisovanosti, přesnosti a hbitosti v práci. Čím štáb přesněji pracuje, tím více bude zajištěna včasnost velitelova rozhodnutí.

Neopřetržitě studium situace, stálé spojení s jednotkami, sousedy a s nadřízenými štáby je základní podmínkou práce štábu.

Velitelé a důstojníci štábu musí být vzorem jiným důstojníkům a vojákům. Musí výborně znát povahu a způsob soudobého boje a operace a musí umět provádět práce štábu odborně, přesně a rychle.

Podle tohoto pojetí významu a funkce štábu, k němuž dospěla vítězná Sovětská armáda bohatými zkušenostmi, neexistují v přípravě a provedení boje a operace žádné náhody. Vedení operace není otázkou rizika nebo štěstí velitele. V souhlase s marxisticko-leninskou vědou a podle stalinských zásad o vedení války má každý válečný proces své jasné příčiny, průběh i následky a vyplývá z pevné zákonitosti. Výsledek války závisí na pěti známých, trvale působících faktorech, které geniální vojevůdce generalissimus Stalin položil do základů sovětské vojenské vědy.

Soudruzi důstojníci! Je nutno, — a žádám to od vás jménem armádního velení — abyste si při absolvování Vojenské akademie hluboce vštíplili v paměť zásady pro práci ve štábech, abyste měli jasnou a správnou představu o tom, jaký má být důstojník štábu naší lidově demokratické armády. Jedině tak budete moci plnit správně všechny své úkoly, které vás čekají. Jedině tak budete štábními důstojníky a veliteli, jaké chce mít náš pracující lid a jaké potřebuje naše armáda.

Buďte si vědomi toho, že budujeme svou armádu proto, aby byla spolehlivou a nedobytnou záštitou budování socialismu v naší vlasti proti všem útokům a že za výsledky své práce ručíme našemu lidu, Komunistické straně Československa, vládě a vrchnímu veliteli čs. branné moci — prezidentu republiky soudruhu Zápotockému.

Buďte si vědomi toho, že ve spojení s Sovětským svazem a s jeho slavnou a neporazitelnou armádou — naší osvoboditelkou, a ve spojení s ostatními lidově demokratickými státy mírového bloku představujeme obrovskou sílu, která má mnohonásobnou převahu nad válečnými štváči a rušiteli mírového budování.

Rozvoj a výstavba naší krásné vlasti vyžaduje na všech pracovních úsecích celé lidi, hluboce přesvědčené o správnosti naší cesty, politicky naprosto spolehlivé a vysoce uvědomělé. Budování naší armády to žádá i od vás — a především od vás jako odpovědných velitelů a důstojníků štábů.

Při své budoucí práci udržujte trvalý styk s Vojenskou akademií, která vám dala pevné základy theoretických znalostí odborně vojenských i politických. Tím upevníte dobrou tradici Vojenské akademie, která pevně vykročila ke školení štábních a velitelských kádrů podle sovětského vzoru. Vojenská akademie vám může být i při vaší budoucí práci kdykoliv významně nápomocna. Buďte hrdi na to, že jste mohli absolvovat vysokou vojenskou školu, která podle rozhodnutí prezidenta republiky soudruha Zápotockého nese čestné jméno „Vojenská akademie Klementa Gottwalda“, jméno našeho nezapomenutelného prvního dělnického prezidenta a vrchního velitele.

Plňte čestně všechny své úkoly, budete plnit jeho odkaz v budování a obraně naší vlasti.

Soudruzi důstojníci — absolventi Vojenské akademie!

Blahopřeji vám k dosaženým výsledkům při studiu. Děkuji náčelníkovi Vojenské akademie soudruhu generál-plukovníkovi Papouškovi, jeho zástupcům a všem profesorům za práci, kterou věnovali vašemu školení.

Ať žije naše armáda — pevná záštita míru a budovatelské práce našich národů!

Sláva Sovětské armádě — naší osvoboditelce!

Ať žije slavná KSC, bojový předvoj naší dělnické třídy!

Ať žije naše vláda, moudře a pevně řídící budování socialismu v naší vlasti!

Ať žije prezident republiky a vrchní velitel čs. branné moci — soudruh Antonín Zápotocký!

Ať žije předseda rady ministrů SSSR — soudruh Malenkov!

